

„Współpraca Parku Narodowego z otoczeniem społeczno-gospodarczym jako przykład i laboratorium Obszaru Zrównoważonego Rozwoju”

Janusz Otulak – Instytut Doradztwa Sp. z o.o.

WYŻSZA SZKOŁA
TURYSTYKI I EKOLOGII

instytut doradztwa

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

DIALOG

„(...) Szanuj dziatwo gniazda ptasie ,
Wiedz , że każdy ptaszek zda się.”

-Jan Rak –chłop z Husowa (1820-1909)

„**Zrównoważony rozwój**” – pojęcie o karierze porównywalnej do pojęcia „ekologia”

Polskie „odmiany” tego pojęcia:

- „**poszanowanie**” - periodyk „Ochrona Przyrody” z roku 1921 gdzie dr Jan Nowak zwracał uwagę na potrzebę ochrony cisów które „*Cieszą się one tu ochroną zarówno p. leśniczego , jak i właścicieli , u których tradycyjnym , rodzinnem są poszanowaniu*”
- „**racjonalna gospodarka** ” (13 x) wcześniej „racjonalne użytkowanie” ,
- „**zrównoważone użytkowanie**” (10 x) - Ustawa z dnia 16.04.2004 o ochronie przyrody (Art.2.1 Ochrona przyrody ,w rozumieniu ustawy, polega na zachowaniu , zrównoważonym użytkowaniu ,oraz odnawianiu zasobów , tworów i składników przyrody....)

WYŻSZA SZKOŁA
TURYSTYKI I EKOLOGII

instytut doradztwa

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

DIALOG

Proponowana nazwa „Obszar Zrównoważonego Rozwoju”

Jednostka funkcjonalna składająca się z gmin(gminy na terenie których znajduje się PN wraz z otuliną) oraz PN. Zakłada się, że OZR może być podmiotem formalno prawnym (np. w formie klastra, stowarzyszenia) lub też lokalnym porozumieniem JST i PN zawierającym określony zestaw działań w obszarach wzajemnie na siebie wpływających będących w gestii JST i PN. Możliwe jest również powołanie w drodze ustawowej. Funkcjonowanie w ramach OZR wiązałoby się z korzystaniem z dodatkowych narzędzi wspierających działalność.

WYŻSZA SZKOŁA
TURYSTYKI I EKOLOGII

instytut doradztwa

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

DIALOG

Zestawienie narzędzi rozwiązań i współpracy pomiędzy JST a PN celem wdrożenia i funkcjonowania OZR (narzędzia dostępne tylko dla OZR)

Subwencja rozwojowa OZR/mechanizm na poziomie ogólnokrajowym:

- **Mechanizm wsparcia dla JST** (nowy system systemu korekcyjno-wyrównawczy czy nowy system dla OZR , finansowanie zadań na styku JST a PN)
- **Mechanizm wsparcia dla PN** (pełna dotacja na zadania ochronne , finansowanie zadań na styku JST a PN)

WYŻSZA SZKOŁA
TURYSTYKI I EKOLOGII

instytut doradztwa

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

DIALOG

Mechanizmy związane z wdrażaniem budżetu UE na lata 2021-2027 (wieloletnia prognoza finansowa)

EFRR i Fundusz Spójności:

- Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetyki, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, przystosowania się do zmiany klimatu oraz zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem” („CP 2”)
- „Europa bliżej obywateli dzięki wspieraniu zrównoważonego i zintegrowanego rozwoju obszarów miejskich, wiejskich i przybrzeżnych w ramach inicjatyw lokalnych” („CP 5”)

WYŻSZA SZKOŁA
TURYSTYKI I EKOLOGII

instytut doradztwa

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

DIALOG

Wspólna Polityka Rolna po 2020 (9 celów, 3 wpisują się w cele OZR)

- przyczynianie się do łagodzenia skutków zmian klimatu i przystosowywania się do nich, a także do zrównoważonej produkcji energii;
- wspieranie zrównoważonego rozwoju i wydajnego gospodarowania zasobami naturalnymi, takimi jak woda, gleba i powietrze;
- przyczynianie się do ochrony różnorodności biologicznej, wzmacnianie usług ekosystemowych, ochrona siedlisk i krajobrazu.

WYŻSZA SZKOŁA
TURYSTYKI I EKOLOGII

instytut doradztwa

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

DIALOG

Co o tym sądzimy?

Ankietyzacja koncepcji / konsultacje z:

- 23 Parki Narodowe
- 23 Urzędy Gmin z istotnym działem terytorialnym PN

Uzyskano: 58 odpowiedzi w formie ankiet .

WYŻSZA SZKOŁA
TURYSTYKI I EKOLOGII

instytut doradztwa

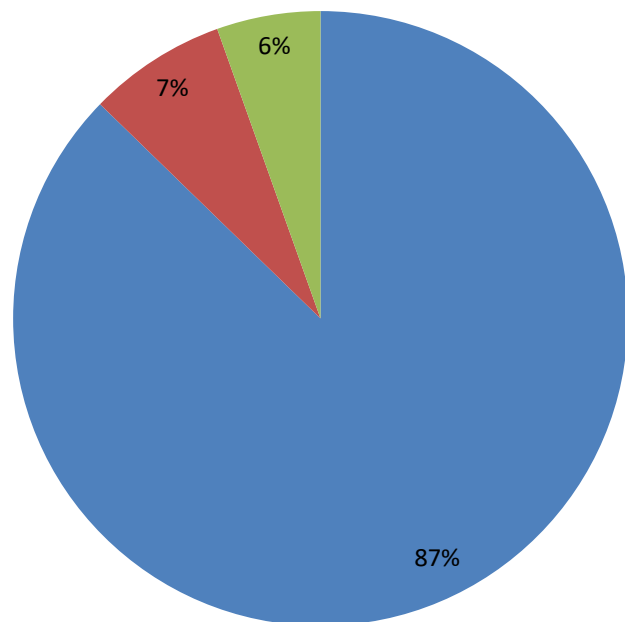
Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

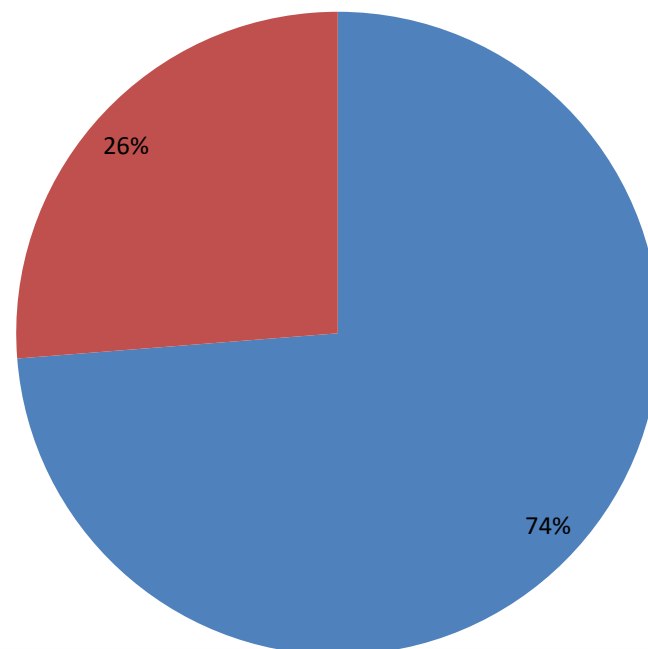
DIALOG

Akceptuję ideę OZR?

■ tak ■ nie ■ nie wiem/nie mam zdania

■ korzystne ■ realne

WYŻSZA SZKOŁA
TURYSTYKI I EKOLOGII

instytut doradztwa

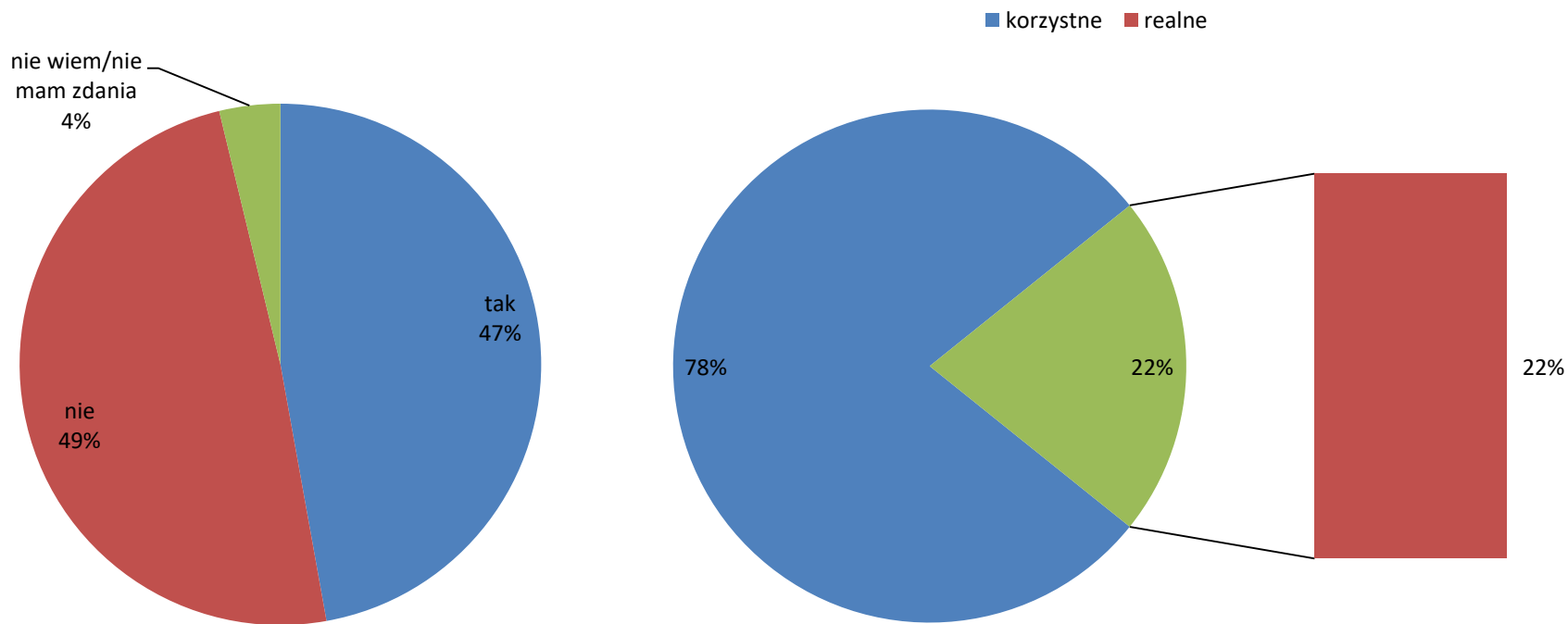

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

DIALOG

OZR powinien być obszarem maksymalnie sformalizowanym (np. powołanie specjalną ustawą)?

WYŻSZA SZKOŁA
TURYSTYKI I EKOLOGII

instytut doradztwa

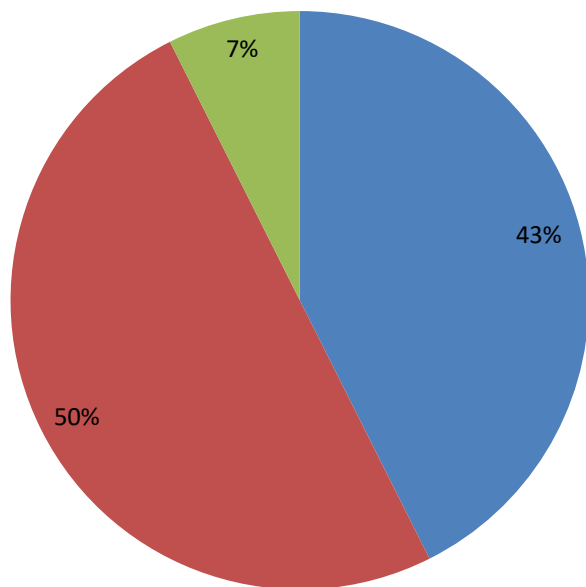
Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

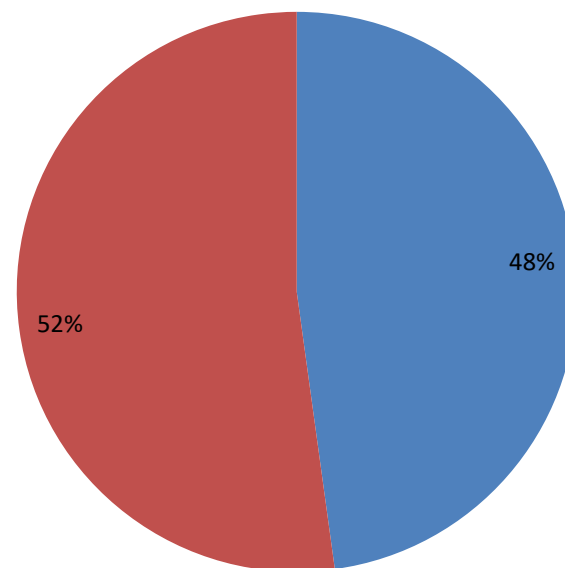
DIALOG

OZR powinien być obszarem niesformalizowanym opierającym się na lokalnych porozumieniach?

■ tak ■ nie ■ Nie wiem/ Nie mam zdania

■ Korzystne (skala -3;+3) ■ Realne (skala -3 do +3)

WYŻSZA SZKOŁA
TURYSTYKI I EKOLOGII

instytut doradztwa

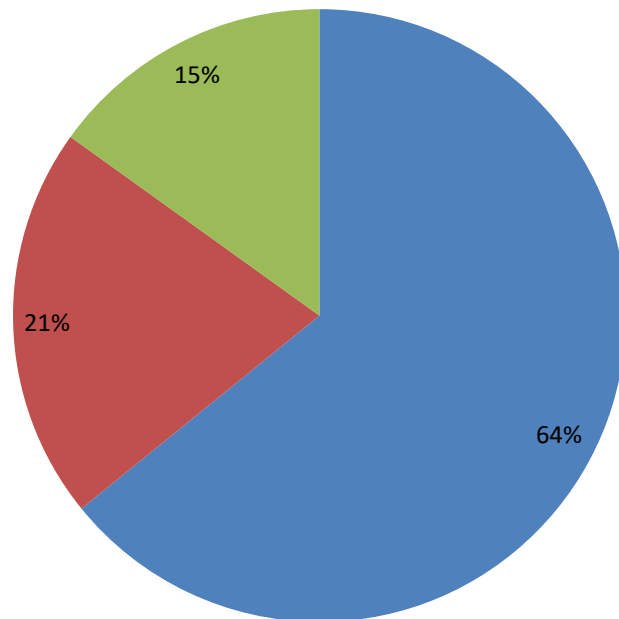
Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

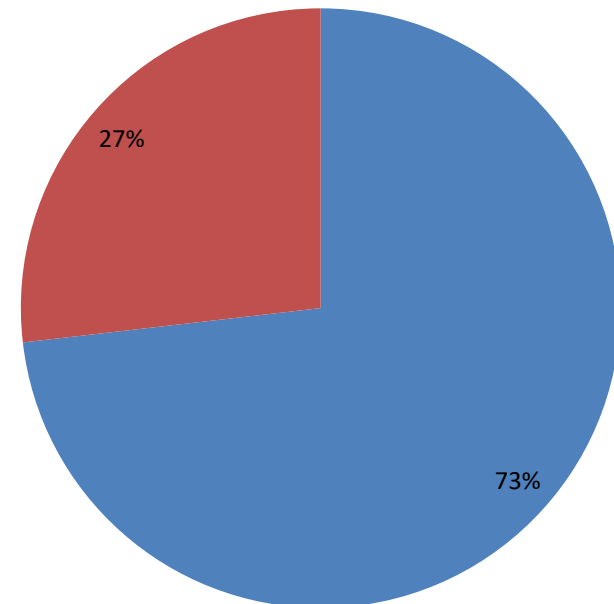
DIALOG

Czy w przypadku braku przepisów powołujących do życia funkcjonowanie OZR-ów jesteście Państwo skłonni tworzyć lokalne, oddolne struktury?

■ tak ■ nie ■ Nie wiem/ Nie mam zdania

■ Korzystne (skala -3;+3) ■ Realne (skala -3 do +3)

WYŻSZA SZKOŁA
TURYSTYKI I EKOLOGII

instytut doradztwa

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

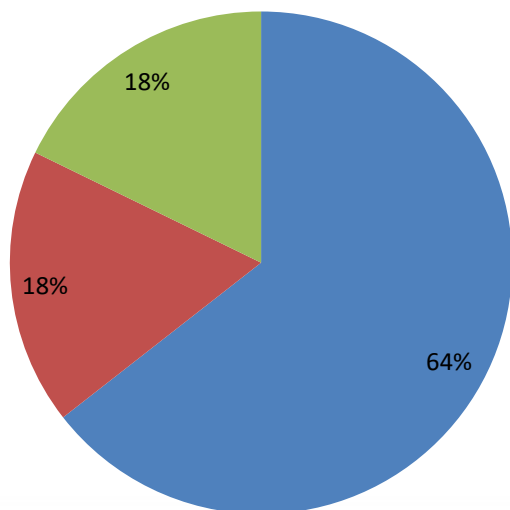

DIALOG

OZR sposób zarządzania:

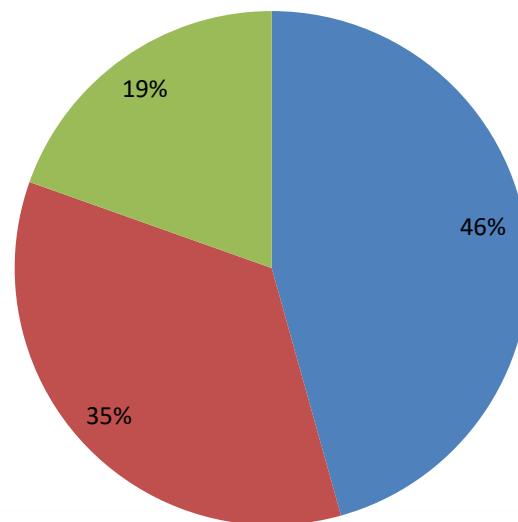
Zarząd wyłaniany na podstawie statutu

■ tak ■ nie ■ Nie wiem/ Nie mam zdania

Zarząd rotacyjny

■ tak ■ nie ■ Nie wiem/ Nie mam zdania

WYŻSZA SZKOŁA
TURYSTYKI I EKOLOGII

instytut doradztwa

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

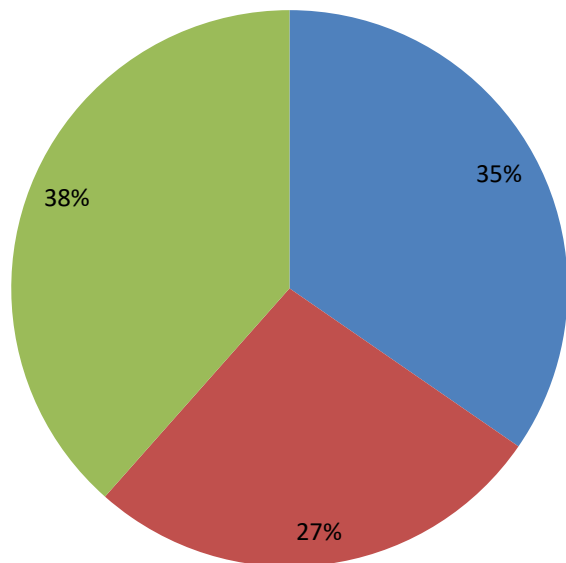

DIALOG

W przypadku formalizacji OZR jako podmiotu prawa proszę o zaznaczenie najkorzystniejszej formy :

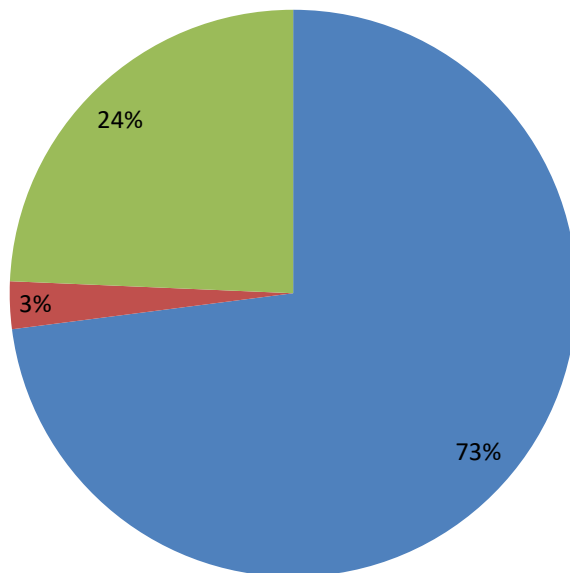
Klaster

■ tak ■ nie ■ Nie wiem/ Nie mam zdania

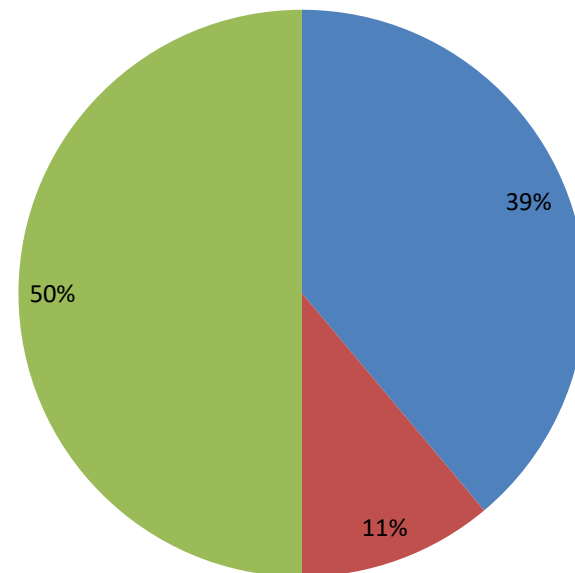
Stowarzyszenie

■ tak ■ nie ■ Nie wiem/ Nie mam zdania

Inne

■ tak ■ nie ■ Nie wiem/ Nie mam zdania

WYŻSZA SZKOŁA
TURYSTYKI I EKOLOGII

instytut doradztwa

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

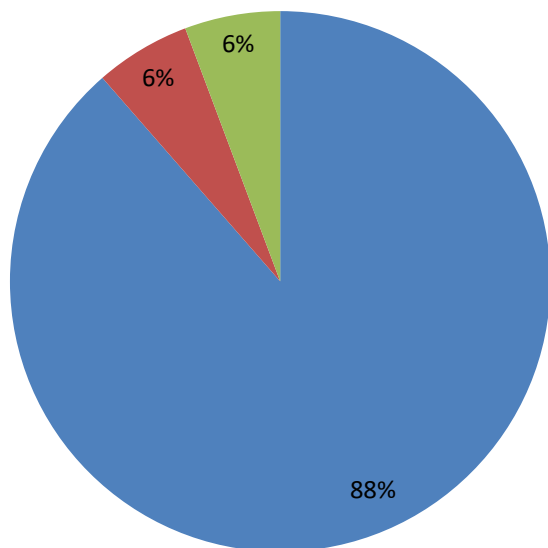

DIALOG

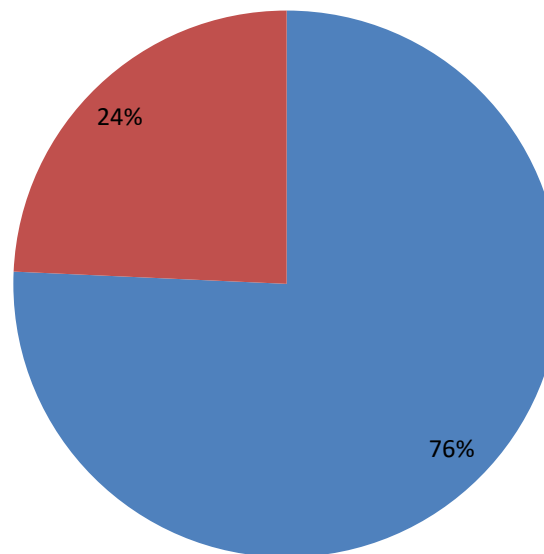
Minimalny zestaw mechanizmów jakie mają funkcjonować w OZR powinien być określony przez:

Ustawodawcę

■ tak ■ nie ■ Nie wiem/ Nie mam zdania

■ Korzystne (skala -3;+3) ■ Realne (skala -3 do +3)

WYŻSZA SZKOŁA
TURYSTYKI I EKOLOGII

instytut doradztwa

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

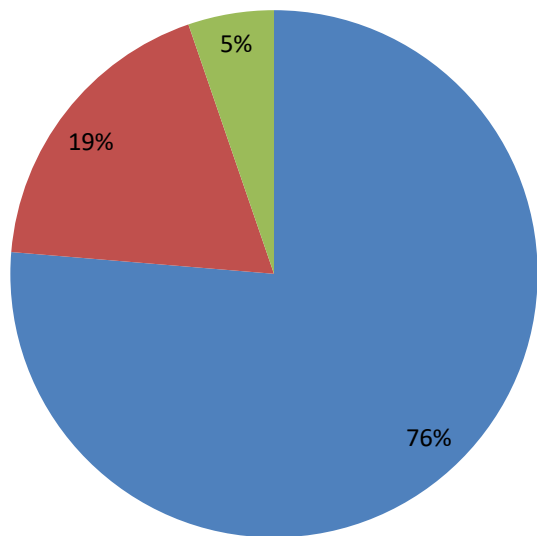

DIALOG

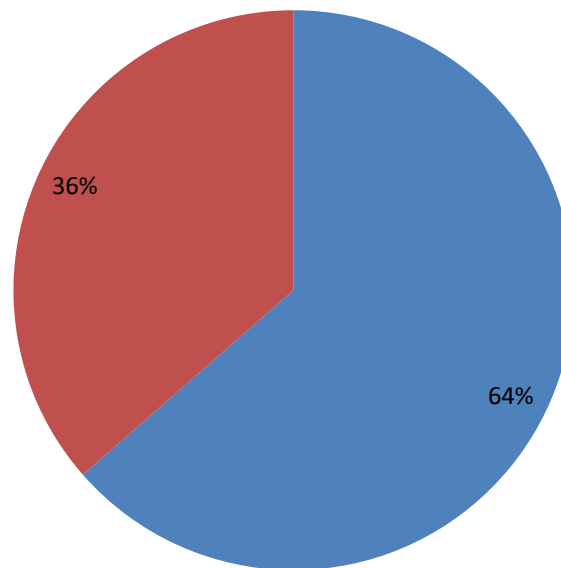
Minimalny zestaw mechanizmów jakie mają funkcjonować w OZR powinien być określony przez:

OZR

■ tak ■ nie ■ Nie wiem/ Nie mam zdania

■ Korzystne (skala -3,+3) ■ Realne (skala -3 do +3)

WYŻSZA SZKOŁA
TURYSTYKI I EKOLOGII

instytut doradztwa

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

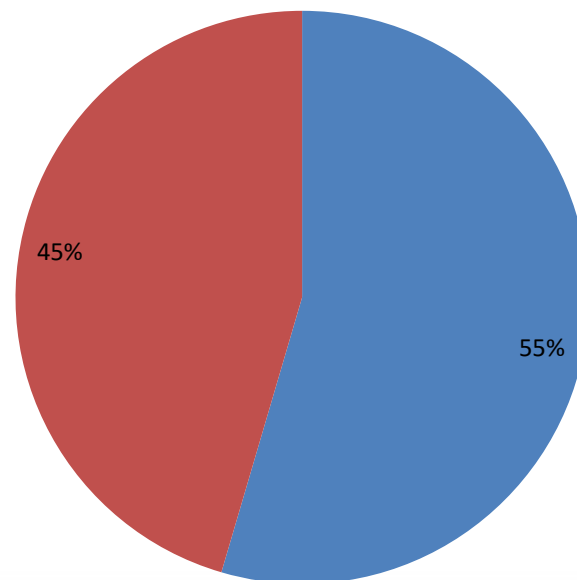
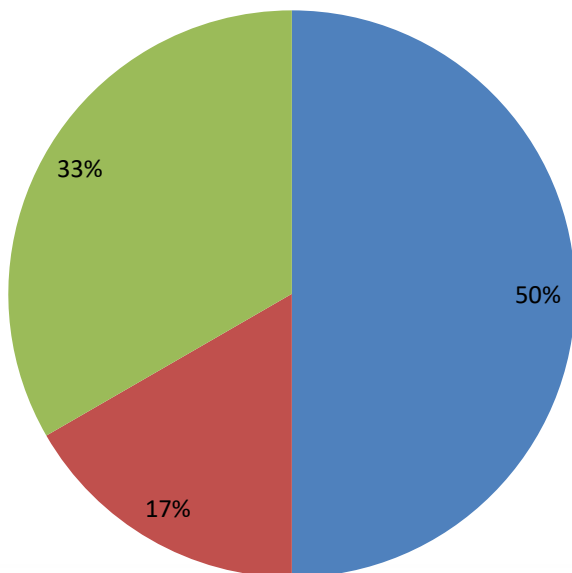
DIALOG

Minimalny zestaw mechanizmów jakie mają funkcjonować w OZR powinien być określony przez:

Inny podmiot

■ tak ■ nie ■ Nie wiem/ Nie mam zdania

■ Korzystne (skala -3;+3) ■ Realne (skala -3 do +3)

WYŻSZA SZKOŁA
TURYSTYKI I EKOLOGII

instytut doradztwa

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

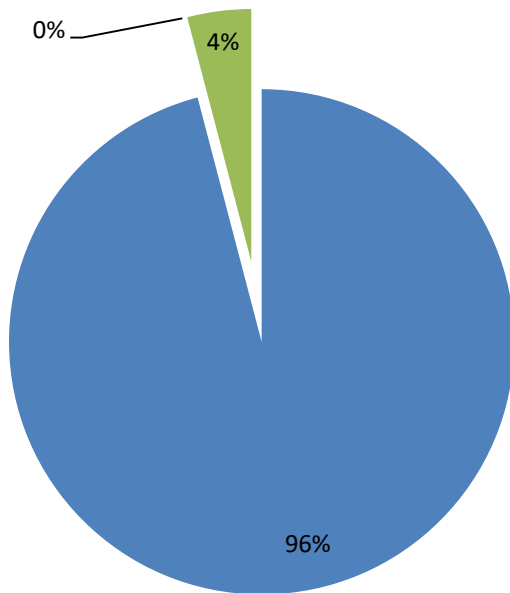

DIALOG

Minimalny zakres funkcji realizowanych wspólnie w ramach OZR powinien obejmować:

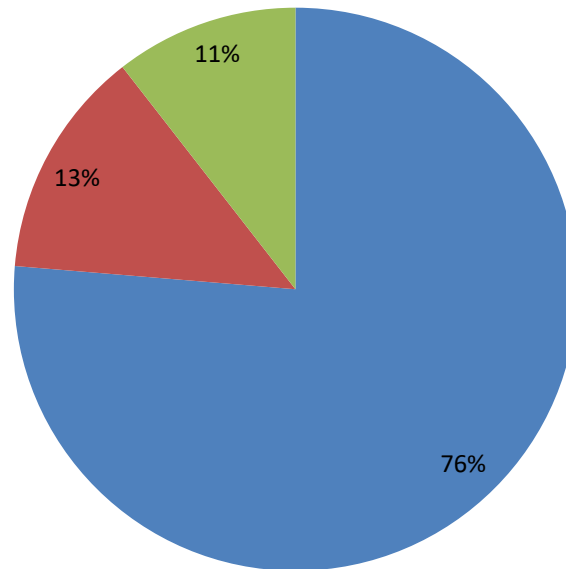
Planowanie przestrzenne

■ tak ■ nie ■ Nie wiem/ Nie mam zdania

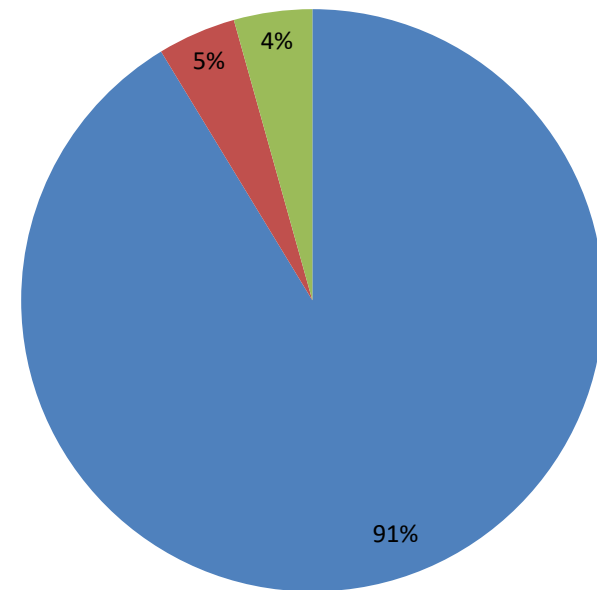
Układ transportowy

■ tak ■ nie ■ Nie wiem/ Nie mam zdania

Gospodarkę wodno-ściekową

■ tak ■ nie ■ Nie wiem/ Nie mam zdania

WYŻSZA SZKOŁA
TURYSTYKI I EKOLOGII

instytut doradztwa

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

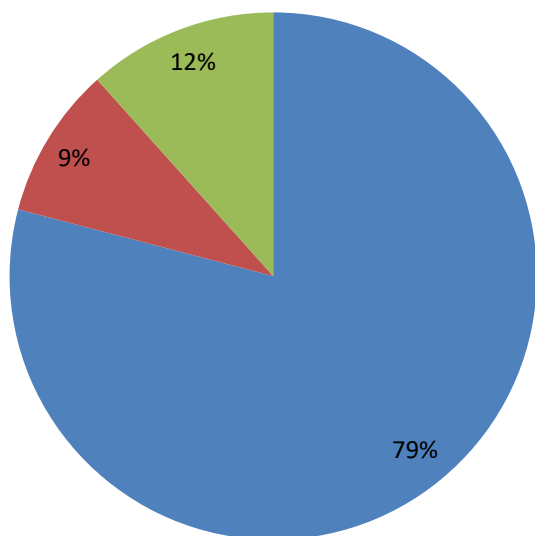

DIALOG

Minimalny zakres funkcji realizowanych wspólnie w ramach OZR powinien obejmować:

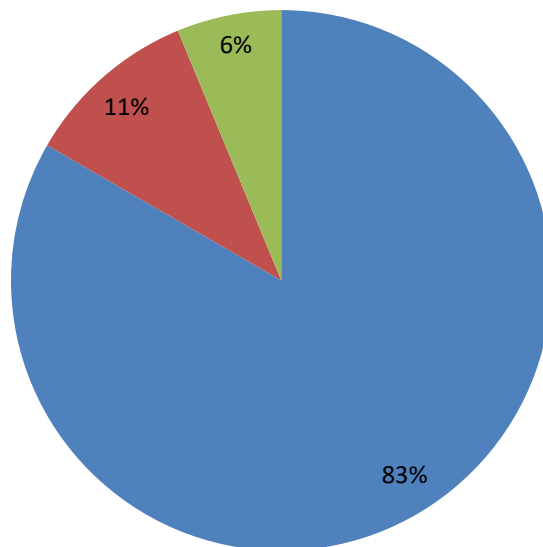
Gospodarkę odpadami

■ tak ■ nie ■ Nie wiem/ Nie mam zdania

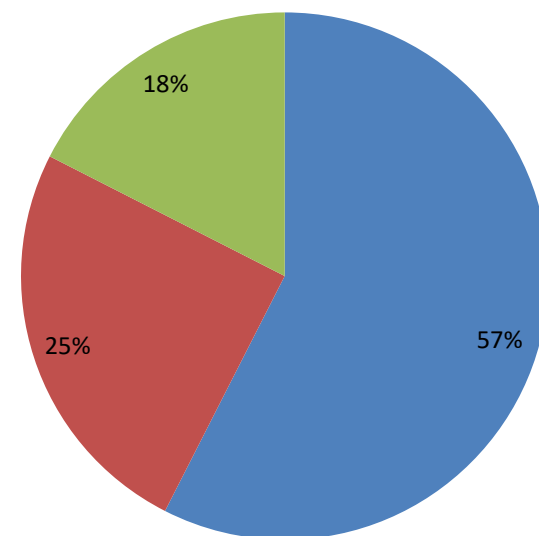
Edukację

■ tak ■ nie ■ Nie wiem/ Nie mam zdania

Zarządzanie kryzysowe

■ tak ■ nie ■ Nie wiem/ Nie mam zdania

WYŻSZA SZKOŁA
TURYSTYKI I EKOLOGII

instytut doradztwa

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

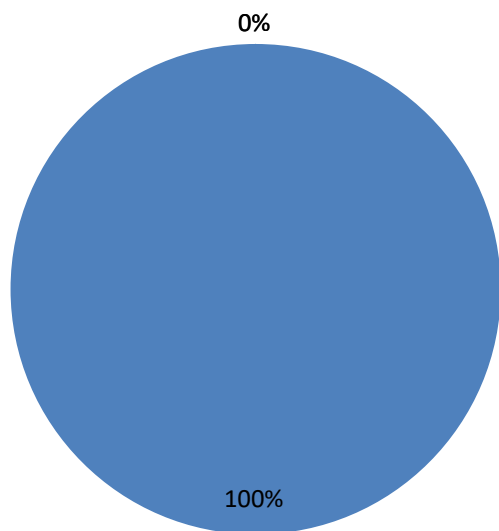

DIALOG

Katalog funkcji realizowanych wspólnie powinien obejmować co najmniej:

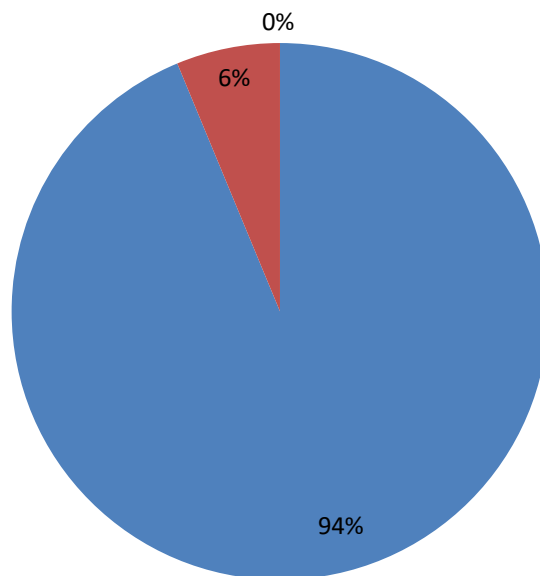
Planowanie

■ tak ■ nie ■ Nie wiem/ Nie mam zdania

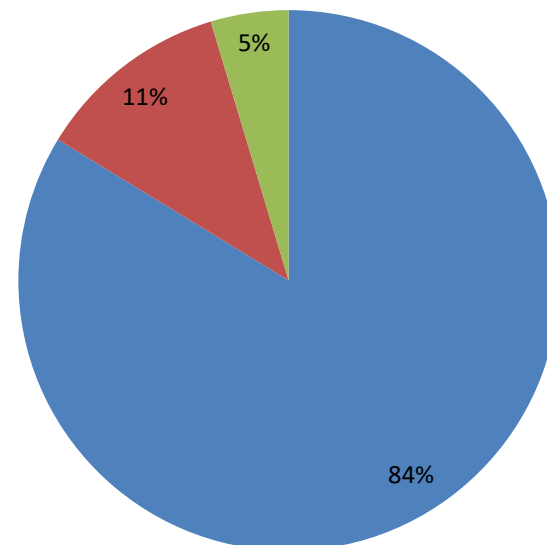
Finansowanie

■ tak ■ nie ■ Nie wiem/ Nie mam zdania

Zarządzanie

■ tak ■ nie ■ Nie wiem/ Nie mam zdania

WYŻSZA SZKOŁA
TURYSTYKI I EKOLOGII

instytut doradztwa

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

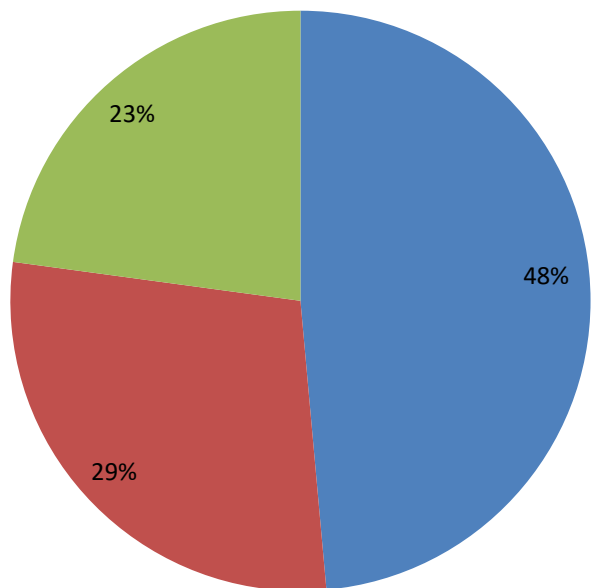

DIALOG

OZR to jednostka funkcjonalna która otrzymuje status:

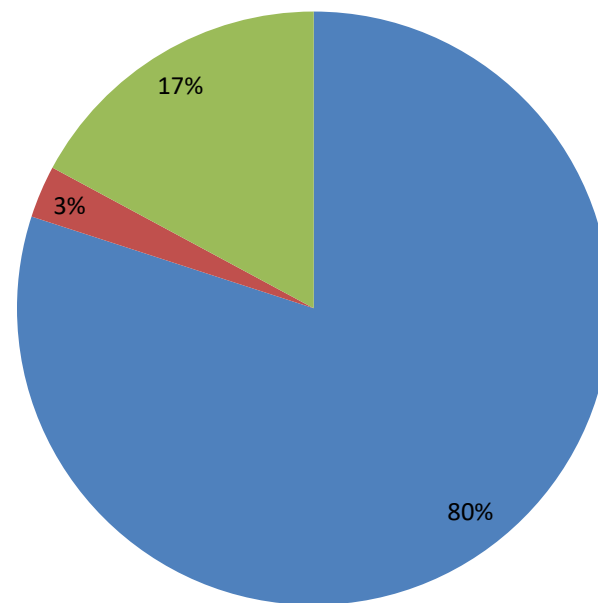
Na okres realizacji planu rozwoju

■ tak ■ nie ■ Nie wiem/ Nie mam zdania

Na stałe

■ tak ■ nie ■ Nie wiem/ Nie mam zdania

WYŻSZA SZKOŁA
TURYSTYKI I EKOLOGII

instytut doradztwa

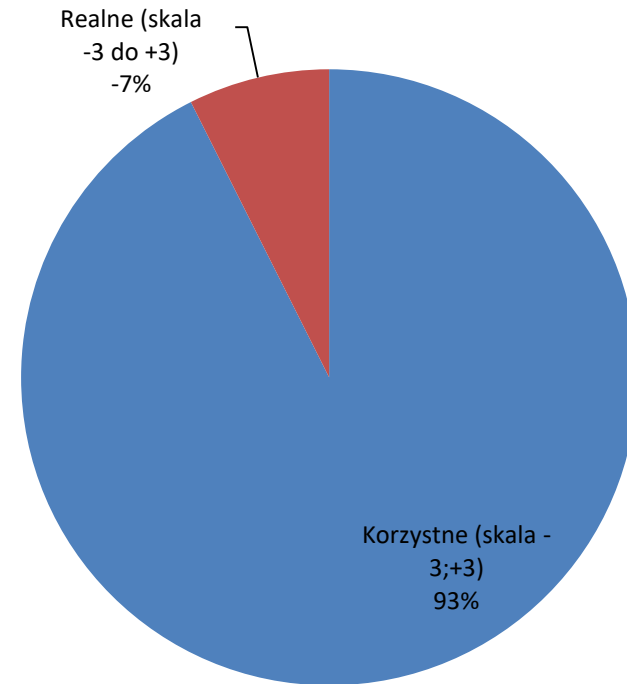
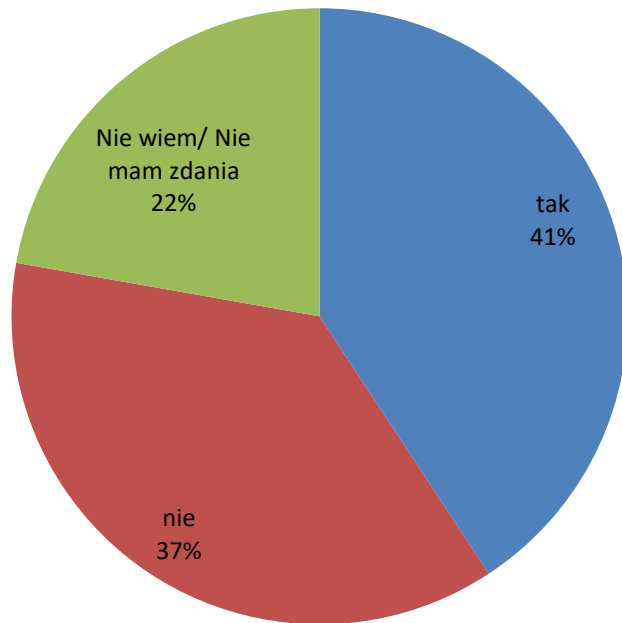

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

DIALOG

OZR powinien być finansowany w ramach jednej subwencji dla OZR a następnie dzielone między członków OZR (JST+PN)

WYŻSZA SZKOŁA
TURYSTYKI I EKOLOGII

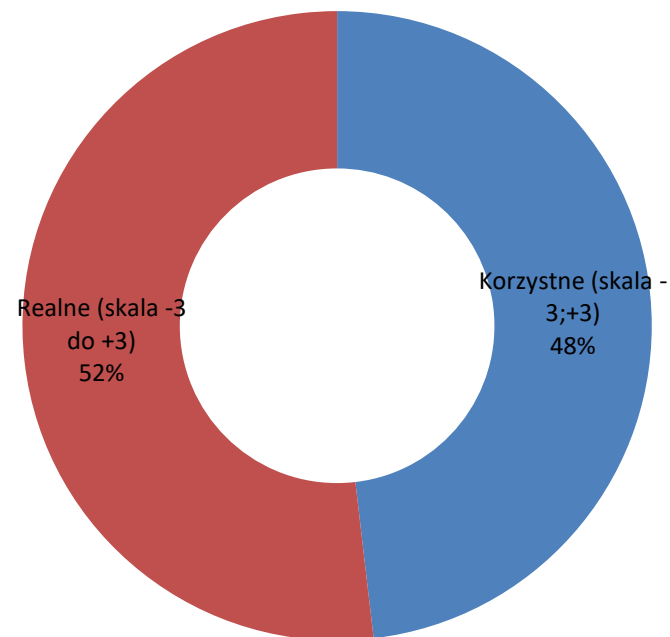
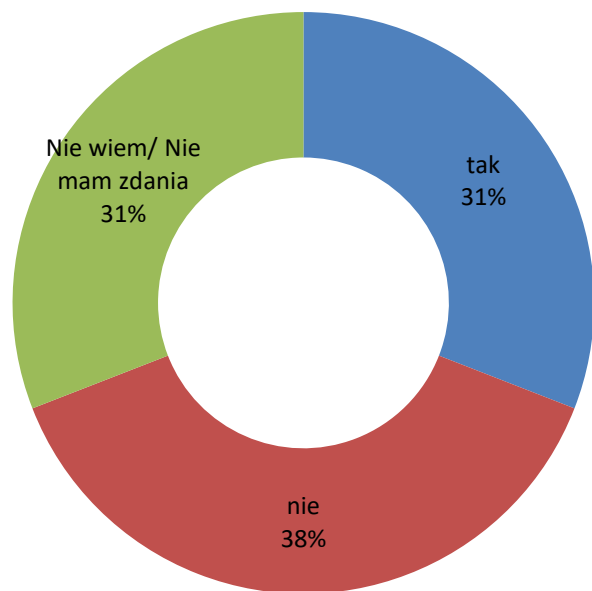

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

DIALOG

Finansowanie OZR powinno odbywać się odrębnie dla członków OZR (poszczególne JST odrębnie, PN odrębnie)

WYŻSZA SZKOŁA
TURYSTYKI I EKOLOGII

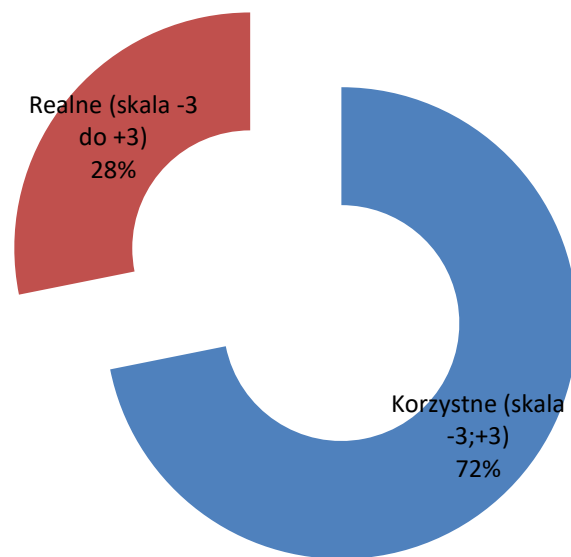
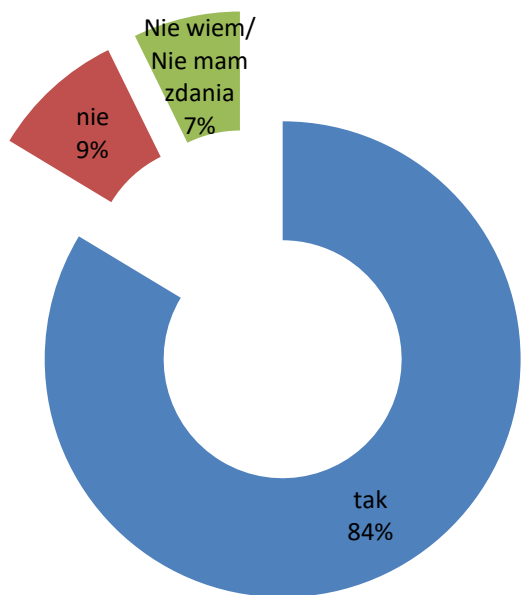

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

DIALOG

Finansowanie OZR powinno odbywać się niezależnie od istniejących mechanizmów finansowania JST czy PN i stanowić dodatkowy mechanizm korekcyjno-rozwojowy

WYŻSZA SZKOŁA
TURYSTYKI I EKOLOGII

instytut doradztwa

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

DIALOG

Jak robią to inni?

Park Narodowy Peak District w Wielkiej Brytanii:

- odrębny od Zarządu Parku podmiot pod nazwą NLP (Local Nature Partnership – Lokalne Partnerstwo Przyrodnicze),
- konstytucja dla partnerstwa jako dokument mający obrazować cele dla stron partnerstwa (ochrona przyrody przy korzyściach dla lokalnej gospodarki).

WYŻSZA SZKOŁA
TURYSTYKI I EKOLOGII

instytut doradztwa

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

DIALOG

Peak District cd.

- zarządzenie partnerstwem (NLP) przez Radę (Park i lokalne środowisko) określonymi obszarami Parku. Obszary te wcześniej zostały wyznaczone przez Park i uzgodnione z interesariuszami
- negocjacje ws. partnerstwa zostały opracowane przez Park na co otrzymał dodatkowe fundusze
- lokalne partnerstwo jest organizmem dodatkowo wspieranym finansowo przez rząd centralny

WYŻSZA SZKOŁA
TURYSTYKI I EKOLOGII

instytut doradztwa

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

DIALOG

Peak District mechanizmy

- wspieranie rolników przez Park w dostępie do dotacji z budżetu centralnego (dotacje dla rolników za gospodarowanie technikami przyjaznymi dla środowiska) poprzez wypełnianie wniosków , udostępnianie dokumentacji , analiz itd.
- dotacje udzielane bezpośrednio przez Park rolnikom na projekty promujące ochronę przyrody o niewielkiej skali ,
- poszukiwanie rolników i właścicieli ziemskich w celu udostępniania własnych gruntów turystom ,
- promowanie agroturystyki .

WYŻSZA SZKOŁA
TURYSTYKI I EKOLOGII

instytut doradztwa

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

DIALOG

Wnioski z badań ankietowych

- Idea OZR jest interesująca dla badanych odbiorców pod dwoma generalnymi warunkami:
 - uzyskaniem dodatkowego, dedykowanego do zadań finansowania
 - stworzenia ram prawnych (formalizacja) ze strony władzy centralnej,
- OZR powinien być organizmem funkcjonującym na stałe,

WYŻSZA SZKOŁA
TURYSTYKI I EKOLOGII

instytut doradztwa

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

DIALOG

Wnioski cd.

- Przedmiotem działania OZR-ów może być :
planowanie przestrzenne, układ transportowy,
gospodarka wodno-ściekową i odpadami , edukacja ,
turystyka, ochrona przyrody, ochrona krajobrazu ,
- OZR może zajmować się : planowaniem ,
finansowaniem , zarządzaniem .

WYŻSZA SZKOŁA
TURYSTYKI I EKOLOGII

instytut doradztwa

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

DIALOG

Przyroda i człowiek w czasie ...

WYŻSZA SZKOŁA
TURYSTYKI I EKOLOGII

instytut doradztwa

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

DIALOG

PROJEKT: *MODEL DZIAŁALNOŚCI PARKÓW NARODOWYCH W SZERSZYM OTOCZENIU SPOŁECZNO-GOSPODARCZYM*

Cis (859 lat– New Forest NP. Anglia)

WYŻSZA SZKOŁA
TURYSTYKI I EKOLOGII

instytut doradztwa

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

DIALOG

PROJEKT: *MODEL DZIAŁALNOŚCI PARKÓW NARODOWYCH W SZERSZYM OTOCZENIU SPOŁECZNO-GOSPODARCZYM*

I Henryków Lubański –ok.1300 lat...

WYŻSZA SZKOŁA
TURYSTYKI I EKOLOGII

instytut doradztwa

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

DIALOG

PROJEKT: *MODEL DZIAŁALNOŚCI PARKÓW NARODOWYCH W SZERSZYM OTOCZENIU SPOŁECZNO-GOSPODARCZYM*